

УДК 81:339.9:316.776
JEL: F23; L84; O33
DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-6-60-66>

РОЛЬ ПЕРЕКЛАДУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕФЕКТИВНОЇ МІЖНАРОДНОЇ БІЗНЕС-КОМУНІКАЦІЇ

©2025 СТІЛОК І. І., БЕГЕКА Д. А., ШКЛЯР В. В.

УДК 81:339.9:316.776
JEL: F23; L84; O33

Стрілок І. І., Бежека Д. А., Шкляр В. В. Роль перекладу в забезпеченні ефективної міжнародної бізнес-комунікації

У статті досліджено значення перекладу в міжнародній бізнес-комунікації в умовах стрімкої глобалізації, зростання міжкультурної взаємодії та цифрової трансформації світової економіки. Автори акцентують увагу на тому, що переклад є не лише засобом передачі інформації з однієї мови на іншу, але й важливим інструментом міжмовного та міжкультурного посередництва. У статті проаналізовано, як високоякісний переклад сприяє ефективній комунікації між партнерами з різних країн, запобігає непорозумінням, мінімізує ризики, пов'язані з різночитанням, і сприяє встановленню довготривалих ділових відносин. Також визначено основні складові, що забезпечують ефективну міжнародну бізнес-комунікацію. Кожна з них охоплює низку елементів, необхідних для успішного ділового спілкування в міжнародному середовищі. Зокрема, йдеться про адаптацію перекладу до культурного контексту, врахування норм комунікації різних культур, застосування стратегічних підходів до передавання інформації, розвиток навичок міжособистісної взаємодії та використання сучасних цифрових технологій для швидкого й надійного обміну даними. Особливу увагу приділено ролі професійного перекладача в забезпеченні точності, адекватності та доречності перекладу в контексті культурних, правових і соціальних особливостей цільової аудиторії. Автори також розглядають специфіку перекладу в різних напрямках ділової комунікації: маркетингових матеріалів, фінансової звітності, юридичних контрактів, технічної документації тощо. Підкреслюється, що в умовах мультимовного середовища та швидкої циркуляції інформації особливою актуальністю набуває локалізація – адаптація контенту з урахуванням мовних, культурних і регіональних відмінностей. Зроблено висновок, що ефективна міжнародна бізнес-комунікація неможлива без якісного перекладу, який виступає визначальним чинником успішної інтеграції компаній у глобальні ринки, підвищення конкурентоспроможності та зміцнення бренду.

Ключові слова: міжнародна бізнес-комунікація, міжнародні відносини, міжмовна взаємодія, переклад, перекладацькі технології.

Рис.: 1. Бібл.: 12.

Стрілок Іванна Іванівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки, Національний транспортний університет (вул. М. Омеляновича-Павленка, 1, Київ, 01010, Україна)

E-mail: ivanna.strilok@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4689-2839>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/O-1853-2018>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56512331900>

Бежека Дмитро Анатолійович – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки, Національний транспортний університет (вул. М. Омеляновича-Павленка, 1, Київ, 01010, Україна)

E-mail: beheka_dmytro@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4691-5903>

Шкляр Вікторія Вікторівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки, Національний транспортний університет (вул. М. Омеляновича-Павленка, 1, Київ, 01010, Україна)

E-mail: viktoriya_shklyar@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2651-0319>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/ABE-1505-2022>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56328251800>

UDC 81:339.9:316.776

JEL: F23; L84; O33

Strilok I. I., Beheka D. A., Shklyar V. V. The Role of Translation in Ensuring Effective International Business Communication

This article explores the significance of translation in international business communication in the context of rapid globalization, increasing intercultural interaction, and the digital transformation of the global economy. The authors emphasize that translation is not only a means of conveying information from one language to another but also serves as an important tool for interlingual and intercultural mediation. The article analyzes how high-quality translation contributes to effective communication between partners from different countries, prevents misunderstandings, minimizes risks associated with misinterpretations, and fosters the establishment of long-term business relationships. The authors also identify the main components that ensure effective international business communication. Each of these encompasses a range of elements necessary for successful business communication in an international environment. In particular, it concerns adapting translations to the cultural context, considering the communication norms of various cultures, applying strategic approaches to the transmission of information, developing interpersonal interaction skills, and using modern digital technologies for quick and reliable data exchange. Special attention is devoted to the role of the professional translator in ensuring the accuracy, adequacy, and relevance of translations in the context of the cultural, legal, and social characteristics of the target audience. The authors also examine the specifics of translation in different areas of business communication: marketing materials, financial reporting, legal contracts, technical documentation, etc. It is emphasized that in a multilingual environment and the rapid circulation of information, localization – adapting content considering linguistic, cultural, and regional differences – becomes especially relevant. It is concluded that effective international business communication is impossible without high-quality translation, which serves as a decisive factor for the successful integration of companies into global markets, enhancing competitiveness, and strengthening the brand.

Keywords: international business communication, international relations, interlingual interaction, translation, translation technologies.

Fig.: 1. Bibl.: 12.

Strilok Ivanna I. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Theoretical and Applied Economics, National Transport University (1 Omelianovycha-Pavlenka Str., Kyiv, 01010, Ukraine)

E-mail: ivanna.strilok@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4689-2839>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/O-1853-2018>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56512331900>

Beheka Dmytro A. – Candidate of Sciences (Pedagogy), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Theoretical and Applied Economics, National Transport University (1 Omelianovycha-Pavlenka Str., Kyiv, 01010, Ukraine)

E-mail: beheka_dmytro@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4691-5903>

Shklyar Viktoriia V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Theoretical and Applied Economics, National Transport University (1 Omelianovycha-Pavlenka Str., Kyiv, 01010, Ukraine)

E-mail: viktoriya_shklyar@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2651-0319>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/ABE-1505-2022>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56328251800>

Сучасні тенденції, такі як глобалізація бізнесу, активізація міжкультурної комунікації, цифровізація процесів і зростання ролі мультимовності в діловій сфері, а також посилення значущості soft skills у глобальному бізнес-середовищі, суттєво змінюють формат взаємодії між учасниками міжнародних економічних відносин. В умовах зростаючої взаємозалежності країн і компаній ефективна комунікація стає не просто бажаною, а необхідною умовою успішної діяльності на міжнародній арені. Саме тому забезпечення та супровід бізнес-комунікацій високоякісним перекладом набуває ключового значення. Йдеться не лише про мовну точність, а й про адекватну передачу змісту, стилістичних нюансів, етикету та культурно обумовлених особливостей, які часто відіграють вирішальну роль у досягненні порозуміння та укладанні вигідних угод.

Дослідження ролі перекладу в міжнародній бізнес-комунікації є не лише науково обґрунтованим, а й практично значущим. Успішна міжмовна взаємодія забезпечує конкурентні переваги, сприяє розширенню ринків збуту, встановленню довгострокових партнерств і запобіганню непорозумінь, які можуть мати серйозні наслідки для бізнесу. Вивчення цієї теми має міждисциплінарний характер, адже вона знаходиться на перетині таких сфер знань, як лінгвістика, економіка, менеджмент, бізнес-комунікації та міжнародний бізнес. Така комплексність підвищує її релевантність у сучасному глобалізованому світі, де успішна взаємодія між різними культурами дедалі більше залежить від ефективності мовного посередництва.

Проблематика ролі перекладу в міжнародній бізнес-комунікації активно висвітлюється в сучасній науковій літературі, що свідчить про її

актуальність в умовах глобалізації та транснаціоналізації економічних процесів. У наукових працях [1–5; 9] дослідники акцентують увагу на тому, що переклад є не лише засобом мовної трансляції, а й інструментом міжкультурного посередництва, що визначає успіх комунікації між партнерами з різних країн. У монографії [7] та наукових працях С. В. Бойченко [2], Н. І. Голіяд [4], І. Ю. Приварникової, Ю. М. Голей [8] наголошується на зміні ролі перекладача в діловому середовищі. Окрема увага приділяється використанню цифрових технологій у перекладацькій діяльності [6–9]. Таким чином, сучасні дослідження підтверджують, що переклад у сфері міжнародного бізнесу виходить за межі лінгвістичної діяльності та стає комплексним процесом, що охоплює культурні, економічні й технологічні аспекти комунікації.

Метою статті є визначення та обґрунтування аспектів, що забезпечують ефективні міжнародні бізнес-комунікації та визначення ролі перекладу в них.

Міжнародна бізнес-комунікація є процесом обміну інформацією між компаніями, партнерами, працівниками та клієнтами, які представляють різні країни, мови та культури. Вона здійснюється не лише за рахунок обміну словами, але й враховує узгодження цінностей, норм поведінки, комунікаційних стилів та бізнес-етики. До основних ознак міжнародної бізнес-комунікації зазвичай відносять те, що вона відбувається в міжкультурному середовищі, включає вербальні та невербальні засоби спілкування (мова, тон, жести, дистанція, дрес-код тощо), потребує знання мов, етикету, правових норм і культурних відмінностей, а також є важливою як у внутрішньому спілкуванні (наприклад, у багатонаціональних компаніях), так

і в зовнішньому – із клієнтами, партнерами чи інвесторами. Взаємодія суб'єктів бізнесу зумовлює неминучі зовнішні та внутрішні комунікації, в ході яких виявляються їх особливості, поведінкові та комунікаційні мотиви, економічні інтереси, протиріччя, а створювані за такої умови потоки інформації визначають необхідність подолання протиріч і узгодження ділових інтересів, що дозволяє не тільки виживати в цих умовах, але й постійно вдосконалювати бізнес-спілкування [7].

Міжнародна бізнес-комунікація відіграє провідну роль у налагодженні ефективної співпраці, оскільки успішна комунікація – це основа для партнерства, спільних проєктів, міжнародної торгівлі. Від неї залежить, чи буде взаєморозуміння між сторонами. Правильно побудована комунікація зменшує ризики непорозуміння, запобігає конфліктам, образам або помилковому тлумаченню повідомлень. Крім того, вона зміцнює репутацію компанії, оскільки компанія, що вміє грамотно спілкуватися з іноземними партнерами, виглядає професійною, відкритою, гнучкою та культурно обізнаною. Вміння ефективно комунікувати з різними ринками дозволяє швидше інтегруватися в нове середовище, адаптувати маркетингові стратегії, просувати бренд і тим самим підвищувати свою конкурентоспроможність. У багатонаціональних корпораціях міжнародна комунікація забезпечує єдність команди, попри мовну й культурну різноманітність, що дозволяє підтримувати внутрішню корпоративну культуру.

Міжнародну бізнес-комунікацію ототожнюють з інструментом глобального взаєморозуміння, основою довготривалих ділових відносин і важливим ресурсом успішного ведення бізнесу в багатокультурному світі. Забезпечення ефективної міжнародної бізнес-комунікації базується на поєднанні мовних, культурних, організаційних і технологічних чинників, які разом створюють умови для точного, доречного та результативного обміну інформацією між суб'єктами міжнародного бізнесу. Основні складові цього процесу наведені на *рис. 1*.

Сучасний бізнес дедалі активніше виходить за межі національних кордонів. Компанії налагоджують партнерства, відкривають філії та здійснюють угоди в різних країнах, що передбачає постійну взаємодію представників різних мовних і культурних середовищ.

Мова є основним інструментом міжкультурної комунікації. Некоректний переклад або нерозуміння культурного контексту може призвести до комунікативних бар'єрів, конфліктів, втрати довіри чи навіть фінансових втрат. Якісний переклад, навпаки, сприяє формуванню позитивного іміджу

компанії, ефективному просуванню товарів і послуг, успішним переговорам.

Онлайн-комунікації, міжнародні вебсайти, багатомовні презентації, переговори через відеозв'язок – усе це вимагає точного й адаптованого перекладу для досягнення взаєморозуміння та ефективної взаємодії.

Перекладач у міжнародному бізнесі часто виступає не лише посередником мови, а й культурним медіатором, який забезпечує гнучку й етичну взаємодію між сторонами, що підсилює значення перекладу як основної складової успішної бізнес-комунікації. Крім того, в умовах стрімкого розвитку міжнародної торгівлі, інвестицій та співробітництва зростає потреба у кваліфікованих перекладачах, які володіють не лише мовними знаннями, а й розумінням бізнес-термінології, ділового етикету, юридичних аспектів і маркетингових стратегій.

Отже, ефективна міжнародна бізнес-комунікація ґрунтується на комплексному підході, який поєднує мовну точність, культурну чутливість, професіоналізм комунікантів і технологічну підтримку. Переклад, як центральний інструмент міжмовної взаємодії, виконує ключову роль у цьому процесі, забезпечуючи не лише передачу інформації, а й створення взаєморозуміння, довіри та партнерства в міжнародному бізнесі.

Оскільки бізнес часто здійснюється в багатомовному середовищі, переклад відіграє вирішальну роль у забезпеченні точності, ефективності та довіри у взаємодії. За даними дослідження Common Sense Advisory (2021), 76% споживачів у всьому світі віддають перевагу продуктам і послугам, представленим їхньою рідною мовою, а 60% рідко або ніколи не купують на сайтах, доступних лише англійською [12]. Комунікаційні бар'єри можуть призвести до втрати клієнтів, юридичних непорозумінь чи навіть репутаційних втрат, тому якісний переклад – це не просто допоміжний інструмент, а стратегічний фактор успіху.

Переклад виконує адаптивну функцію при виході компаній на нові ринки, забезпечуючи ефективну комунікацію через вебсайти, документацію, презентації проєктів та інші канали. Цей процес включає як мовний, так і культурний переклад (локалізацію). Серед основних складнощів – вибір між дослівним перекладом і вільною адаптацією: технічна документація вимагає максимальної точності, тоді як маркетингові матеріали потребують творчого підходу.

Помилки в перекладі комерційних угод, технічних специфікацій чи фінансових звітів можуть мати серйозні юридичні та фінансові наслідки. Тому саме на переклад лягає завдання мовної точ-

Рис. 1. Складові забезпечення ефективної міжнародної бізнес-комунікації

Джерело: складено за [2; 4; 5] та доповнено авторами.

ності в переговорах і контрактах. Крім того, перекладач має враховувати не тільки текст, а й стиль комунікації, прийнятий у конкретній культурі: наприклад, у Японії цінують непряме мовлення, у Німеччині, навпроти, – чіткість і прямоту.

Сфері міжнародного бізнес-перекладу притаманний ряд викликів. Найрозповсюдженіші серед них – це нюанси ділової термінології, ризики автоматизованих перекладів, мультимовна корпоративна комунікація, крос-культурне непорозуміння. Бізнес має специфічну лексику у сферах фінансів, права, маркетингу, логістики. Перекладач повинен володіти не лише мовними навичками, а й

знаннями конкретної галузі. Машинні перекладачі можуть спотворити ключові меседжі або втратити бізнес-контекст, що небезпечно для іміджу компанії. У багатонаціональних компаніях необхідно забезпечити узгодженість усіх корпоративних матеріалів різними мовами – від внутрішніх політик до пресрелізів.

Успішні бізнес-структури інвестують у професійний переклад, культурну адаптацію та комунікаційні стратегії, щоб бути зрозумілими в будь-якій точці світу, відповідаючи таким міжнародним стандартам, як ISO 17100 для перекладацьких послуг. Використання сертифікованих перекладачів знижує ризики комунікаційних помилок, а май-

бутнє міжнародного бізнесу – за тими, хто вміє не лише говорити, а й бути правильно почутим багатьма мовами. Тому міжнародними компаніями все частіше здійснюються такі заходи:

- ✦ *Локалізація як стратегія розвитку бренду.* Тобто, переклад брендів і маркетингових матеріалів компанії має враховувати культурні коди, споживчі звички, регіональні особливості. Сучасні технології, зокрема Artificial Intelligence (AI), аналізують культурні вподобання та пропонують адаптовані варіанти перекладу. До прикладу, інтернет-сервіс Amazon використовує AI для автоматичної локалізації описів товарів, що підвищує конверсію на міжнародних ринках.
- ✦ *Багатомовна підтримка клієнтів* зорієнтована на те, що компанії, які пропонують багатомовну технічну та клієнтську підтримку, виграють у конкуренції завдяки кращому обслуговуванню та лояльності споживачів. Amazon надає підтримку клієнтів десятками мов через чат, електронну пошту та телефон. Центри підтримки клієнтів багатонаціональної компанії Samsung доступні різними мовами, а технічна документація перекладена на різні мови, що сприяє зручності для користувачів і знижує бар'єри для глобальних продажів.
- ✦ *Розширення ролі перекладача,* який виконує функції бізнес-комунікатора, аналітика, культурного посередника та медіатора. Перекладачі дедалі частіше стають учасниками стратегічних рішень під час підготовки міжнародних презентацій, PR-кампаній або кризових комунікацій. Викладачі-перекладачі в Україні, зокрема в рамках програми міжнародної співпраці ЄС Erasmus+, відіграють важливу роль у просуванні міжнародного співробітництва, адаптуючи контент для глобальних аудиторій і сприяючи інтеграції України до європейського освітнього простору.
- ✦ *Інвестування в перекладацькі технології* дозволяє компаніям забезпечувати якість і швидкість при збереженні корпоративного стилю. До таких перекладацьких технологій відносять сучасні CAT-інструментів (Trados, MemoQ), термінологічні бази та нейромережі. Наприклад, багатонаціональна корпорація Microsoft використовує CAT для перекладу технічної документації та інтерфейсів Windows і Office на десятки мов, що скорочує витрати на 30% і забезпечує єдність термінології. Google інвестує в нейромережний переклад (Google Neural Machine Translation),

який використовується для перекладу контенту Google Ads, YouTube і Google Maps, забезпечуючи швидкість і точність для мільйонів користувачів [12].

CAT-інструменти – це програми, які допомагають перекладачам працювати з текстом, розбиваючи його на сегменти (зазвичай речення) і зберігаючи вже перекладені фрагменти в базі даних – пам'яті перекладів, яка, своєю чергою, автоматично пропонує раніше перекладені фрагменти, що підвищує узгодженість термінології [10]. Також вони формують глосарії, що дозволяє зберігати та використовувати затверджені терміни для конкретних галузей або компаній. Здійснюють контроль якості шляхом виявлення помилок форматування, числових розбіжностей, відсутності перекладу тощо. Сучасні CAT-системи можуть інтегруватися з машинним перекладом (NMT-сервіси) для попереднього перекладу. Враховуючи функціонал, CAT-інструменти позитивно впливають на бізнес-комунікацію, оскільки підвищують оперативність перекладу великих обсягів документації (контракти, інструкції, каталоги); зменшують витрати завдяки повторному використанню матеріалів; забезпечують термінологічну стабільність у міжфіліальних чи міжнародних бізнес-комунікаціях.

Нейромережний машинний переклад (NMT) базується на глибокому навчанні та здатен «розуміти» контекст речення, забезпечуючи природнішу побудову фраз порівняно з традиційними статистичними методами [11]. До найбільш відомих на сьогодні NMT-сервісів відносять Google, DeepL, Microsoft Translator, Amazon Translate тощо. До їх переваг варто віднести: контекстуальність, тобто NMT-сервіси краще підбирають правильний варіант перекладу з огляду на загальний зміст; швидкість у перекладі текстів різного об'єму; інтеграція в робочі процеси перекладачів, тобто вони є чорновим варіантом для подальшого редагування людиною.

CAT-інструменти та нейромережні технології стали невід'ємною частиною перекладацької практики у сфері міжнародного бізнесу. Вони не замінюють перекладача, але значно підсилюють ефективність комунікації, допомагають долати мовні бар'єри, забезпечують якісну локалізацію контенту та сприяють стратегічному просуванню брендів на глобальному ринку.

На тлі активного впровадження CAT-інструментів та нейромережних технологій у перекладацьку практику варто також звернути увагу на тенденцію зростання ролі мультимедійного перекладу, підвищення вимог до інклюзивності, що проявляється у використанні гендерно-нейтраль-

ної мови та адаптації контенту до особливостей регіональних діалектів, посилення інтеграції AI у процес персоналізованого перекладу в реальному часі.

ВИСНОВКИ

У сфері міжнародного бізнесу переклад є не просто технічною дією, а важливим компонентом ефективної комунікації, що впливає на довіру, репутацію, юридичну безпеку та прибутковість компаній. Ефективна міжнародна комунікація є ключовим фактором успішної взаємодії між державами, компаніями та культурами. Переклад виступає не просто інструментом передачі інформації, а мостом взаєморозуміння, який забезпечує змістовне та культурно релевантне спілкування. Новітні технології та зростаюча міжкультурна свідомість створюють нові можливості, але водночас вимагають від перекладачів високого рівня фахової підготовки, міждисциплінарних знань і гнучкості. Локалізація та розвиток міжкультурної компетентності формують нові підходи до професійної діяльності перекладача, що вказує на необхідність переосмислення освітніх стратегій та активної інтеграції інновацій у галузі міжмовної комунікації. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Аксьонова О. В. Стратегії міжкультурної комунікації в умовах глобалізації. *Вчені записки*. 2025. № 38 (1). С. 316–330.
DOI: 10.33111/vz_kneu.38.25.01.25.173.179
2. Бойченко С. В. Особливості перекладацької діяльності в контексті міжкультурної комунікації. *Baltija Publishing*. 2024. С. 485–498.
DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-456-6-22>
3. Величко К. Ю., Тимохова Г. Б. Роль бізнес-комунікацій у зміцненні конкурентної позиції суб'єктів господарювання на міжнародному ринку. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 69.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-40>
4. Голяд Н. І. Роль перекладу в міжкультурному та політичному діалозі. *Modern Philology*. 2025. № 3. С. 19–24.
DOI: <https://doi.org/10.32782/modernph-2025.3.3>
5. Гронь О. В., Сатушева К. В. Сучасні технології комунікацій в міжнародному бізнесі. *Модельовання регіональної економіки*. 2019. Вип. 2. С. 86–96. URL: https://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/26113/1/Грон_Сатушева_2019_2%2834%29.pdf
6. Ковбатюк М. В., Шкляр В. В., Бегака Д. А. Переклад як інструмент комунікації фахівців з міжнародних економічних відносин. *Бізнес Інформ*. 2024. № 2. С. 13–19.
DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-2-13-19>
7. Новітня парадигма сучасної комунікації: перекладацькі практики у міжкультурному просторі :

колективна монографія. Тернопіль : ВПЦ «Університетська думка», 2023. 215 с.

8. Приварникова І. Ю., Голей Ю. М. Сучасні бізнес-комунікації з представниками європейських країн: порівняльний крос-культурний аналіз. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Економіка і менеджмент»*. 2023. Вип. 56. С. 41–48.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-2675/2023-56-6>
9. Сторожук О. В., Немченко Т. А., Заярнюк О. В. Ефективні бізнес-комунікації як стратегічна складова управління ризиками підприємства. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 58.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-5>
10. Требик О., Полторацька А., Капітон А. CAT-інструменти та їх місце у структурі підготовки майбутніх перекладачів. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Серія «Філологія»*. 2023. Вип. 1. С. 57–63.
DOI: <https://doi.org/10.32689/maup.philol.2023.1.9>
11. Shevchenko O., Ogurtsova O. Basic Principles and Limitations of Neural Machine Translation. *Актуальні питання іноземної філології*. 2022. Вип. 16. С. 215–218.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2022-16-31>
12. CSA Research. URL: <https://csa-research.com/Blogs-Events/CSA-in-the-Media/Press-Releases/Consumers-Prefer-their-Own-Language>

REFERENCES

- Aksonova, O. V. "Strategii mizhkulturnoi komunikatsii v umovakh hlobalizatsii" [Strategies of Intercultural Communication in the Context of Globalization]. *Vcheni zapysky*, no. 38(1) (2025): 316-330.
DOI: 10.33111/vz_kneu.38.25.01.25.173.179
- Boichenko, S. V. "Osoblyvosti perekladatskoi diialnosti v konteksti mizhkulturnoi komunikatsii" [Peculiarities of Translation Activities in the Context of Intercultural Communication]. *Baltija Publishing* (2024): 485-498.
DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-456-6-22>
- CSA Research. <https://csa-research.com/Blogs-Events/CSA-in-the-Media/Press-Releases/Consumers-Prefer-their-Own-Language>
- Holiad, N. I. "Rol perekladu v mizhkulturnomu ta politychnomu dialozi" [The Role of Translation in Intercultural and Political Intercourse]. *Modern Philology*, no. 3 (2025): 19-24.
DOI: <https://doi.org/10.32782/modernph-2025.3.3>
- Hron, O.V., and Satusheva, K.V. "Suchasni tekhnolohii komunikatsii v mizhnarodnomu biznesi" [Modern Communication Technologies in International Business]. *Modeliuvannia rehionalnoi ekonomiky*. 2019. https://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/26113/1/Грон_Сатушева_2019_2%2834%29.pdf
- Kovbatiuk, M. V., Shkliar, V. V., and Beheka, D. A. "Pereklad yak instrument komunikatsii fakhivtsiv z mizhnarodnykh ekonomichnykh vidnosyn" [Translation as a Communication Tool for Specialists in International Economic Relations]. *Biznes Inform*, no. 2 (2024): 13-19.
DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-2-13-19>

Novitnia paradyhma suchasnoi komunikatsii: perekladatski praktyky u mizhkulturnomu prostori [The Newest Paradigm of Modern Communication: Translation Practices in Intercultural Space]. Ternopil: VPTs «Universytetska dumka», 2023.

Pryvanykova, I. Yu., and Holei, Yu. M. "Suchasni biznes-komunikatsii z predstavnykamy yevropeiskyykh krain: porivnialnyi kros-kulturnyi analiz" [Modern Business Communications with Representatives of European Countries: Comparative Cross-Cultural Analysis]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriya «Ekonomika i menedzhment»*, no. 56 (2023): 41-48.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-2675/2023-56-6>

Shevchenko, O., and Ogurtsova, O. "Basic Principles and Limitations of Neural Machine Translation". *Aktualni pytannia inozemnoi filolohii*, no. 16 (2022): 215-218.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2022-16-31>

Storozhuk, O. V., Nemchenko, T. A., and Zaiarniuk, O. V. "Efektyvni biznes-komunikatsii yak stratehichna skla-

dova upravlinnia ryzykamy pidpriemstva" [Effective Business Communications as a Strategic Component of Enterprise Risk Management]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 58 (2023).

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-5>

Trebyk, O., Poltoratska, A., and Kapiton, A. "CAT-instrumenty ta yikh mistse u strukturi pidhotovky maibut-nikh perekladachiv" [Cat Tools and their Place in the Structure of Training Future Translators]. *Naukovi pratsi Mizhrehionalnoi Akademii upravlinnia personalom. Seriya «Filolohiia»*, no. 1 (2023): 57-63.

DOI: <https://doi.org/10.32689/maup.philol.2023.1.9>

Velychko, K. Yu., and Tymokhova, H. B. "Rol biznes-komuni-katsii u zmitsnenni konkurentnoi pozytsii subiektiv ho-spodariuvannia na mizhnarodnomu rynku" [The Role of Business Communications in Strengthening the Competitive Positions of Business Entities in the Inter-national Market]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 69 (2024).

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-40>

УДК 336.227(477+100)

JEL: H22; H25; H26; H30

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-6-66-76>

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ МІЖНАРОДНОЇ ТА ВІТЧИЗНЯНОЇ ПРАКТИКИ ОПОДАТКУВАННЯ

©2025 САХНО Т. А., ЛЕЩЕНКО М. М., ПАСЕНКО В. М., БРАЗІЛІЙ Н. М., КРОТ Ю. М.

УДК 336.227(477+100)

JEL: H22; H25; H26; H30

Сахно Т. А., Лещенко М. М., Пасенко В. М., Бразілій Н. М., Крот Ю. М.

Сучасні тенденції міжнародної та вітчизняної практики оподаткування

Стаття присвячена дослідженню особливостей міжнародної та вітчизняної практики оподаткування на сучасному етапі розвитку світової економіки. Метою статті є визначення сутності та поточних змін у міжнародній та вітчизняній практиці оподаткування, оцінка впливу глобалізації на формування податкової політики, аналіз ключових світових податкових ініціатив та їхнього впровадження в Україні. Окреслено нові норми та правила щодо міжнародного оподаткування, представлені Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) та G20. Дослідження базується на аналізі офіційних статистичних даних щодо обсягів податкового навантаження іноземних підприємств у 2020–2025 рр., а саме: показників ставок податків на прибуток підприємств (ППП) та податку на доходи фізичних осіб (ПДФО), ставок податку на додану вартість (ПДВ) у країнах – членах ОЕСР, які є європейськими. За результатами аналізу виявлено збільшення та зменшення ставок податків у країнах європейського простору, але коливання середнього показника за напрямками такі: ППП знизився на 0,4%; ПДФО залишився на одному рівні у зрізі років; ПДВ зріс на 0,1%. В Україні ставки податків є незмінними протягом 2020–2025 рр.: ППП – 18%; ПДФО – 18%; ПДВ – 20% (стандартна ставка). Відмічено позитивні та негативні наслідки податкових змін та їх вплив на країни європейського простору та Україну. Окреслено додатковий виклик для національних урядів та податкових органів – подвійне оподаткування. Виділено методи уникнення подвійного оподаткування: метод податкових звільнень (виключень) та метод податкового кредиту (ампутаційний метод). Розглянуто основні міжнародні угоди як на прями боротьби з ухиленням від оподаткування: Модельна податкова конвенція ОЕСР; Конвенція ОЕСР про взаємну адміністративну допомогу в податкових справах; Проєкт BEPS; Стандарт автоматичного обміну інформацією; Директиви ЄС щодо боротьби з ухиленням від оподаткування 2016/1164; міжнародні угоди щодо уникнення подвійного оподаткування. Відмічено важливість впливу всесвітньої інтеграції на рух України в на прями вдосконалення податкової системи, взаємної податкової співпраці між країнами в напрямі оподаткування: участь у міжнародному проєкті BEPS, приєднання та впровадження Стандарту автоматичного обміну інформацією CRS. Наразі між Україною та іншими державами укладено та застосовуються 70 двосторонніх міжнародних угод і конвенцій щодо уникнення подвійного оподаткування. Актуальним напрямом подальших досліджень є оцінка ефективності перспективи виконання міжнародних ініціатив Україною, які стосуються врегулювання міжнародного оподаткування в сучасних умовах світової економіки і відповідно до наявної ситуації в державі та в поствоєнний період.

Ключові слова: міжнародне оподаткування, національне оподаткування, податки, міжнародні угоди, міжнародні організації, ТНК, суб'єкти господарювання.

Рис.: 3. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 21.

Сахно Тетяна Андріївна – доктор філософії, доцент кафедри міжнародної економіки та бізнесу, Черкаський державний технологічний університет (бульвар Шевченка, 460, Черкаси, 18006, Україна)

E-mail: t_sahno@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3919-0377>